

2015. godina – važna godina za hrvatsko šumarstvo (i *Novu mehanizaciju šumarstva*)

Poštovane čitateljice i čitatelji!

Više je važnih događaja koji 2015. godinu čine izuzetno značajnom za cjelokupno hrvatsko šumarstvo i osobito za časopis koji je pred vama. To je, ponajprije, proslava 250. godišnjice hrvatskoga šumarstva te niz manifestacija i aktivnosti održanih tijekom godine povodom obilježavanja toga velikoga jubileja. Za časopis je 2015. godina također obljetnička pa je obilježena organizacijom međunarodnoga savjetovanja i određenim novostima u djelovanju samoga časopisa.

Hrvatsko šumarstvo i šumarska struka ove su godine proslavili 250 godina organiziranoga gospodarenja šumama u Hrvatskoj. Naime, prije dva i pol stoljeća na području tadašnje Vojne krajine, obrambenoga štita Europe prema Osmanskomu Carstvu, osnovane su prve temeljne ustrojbene jedinice struke – prve šumarije. Iako prvi pisani dokumenti u kojima se uređuje odnos čovjeka prema šumi na našem prostoru, a to su statuti pojedinih primorskih gradova, potječu još iz 12. stoljeća, osnutak prvih šumarija 1765. godine na području Otočke pukovnije u Krasnu, Ličke pukovnije u Oštarijama te Ogulinske i Slunjske pukovnije na Petrovoj gori smatra se službenim početkom organiziranoga šumarstva u Hrvatskoj. U isto vrijeme načinjeni su prvi opis i karta šuma toga područja (1764–1765), a austro-ugarska carica Marija Terezija objavila je prvu Zakonsku uredbu o šumama (1769), dokument koji smatramo našim prvim zakonom o šumama, prvom instrukcijom za uređivanje šuma i prvim udžbenikom šumarstva. Njime je u šumarstvo Hrvatske uvedeno načelo potrajnosti ili načelo održivoga gospodarenja šumama po kojem se gospodari i danas. Godine 1846. osnovano je Hrvatsko šumarsko društvo kao krovna staleška i strukovna udruga, a daljnji razvoj šumarstva osiguran je osnivanjem prve strukovne škole u sklopu Gospodarsko-šumarskoga učilišta u Križevcima 1860. godine te otvaranjem Šumarske akademije i početkom sveučilišne šumarske nastave u Zagrebu 1898. godine. Sve je to omogućilo da šumarska struka u Hrvatskoj danas s pravom može istaknuti dugu povijest gospodarenja šumama, bogatu tradiciju šumarstva, očuvanost i vrijednost šuma kojima gospodari, zatim stabilnost šumskih ekosustava i njihovu bogatu biološku raznolikost, velik

broj zaštićenih prirodnih objekata i mnoga druga postignuća zbog kojih treba biti ponosna na svoju ulogu u stručnom i odgovornom gospodarenju jednim od najvažnijih prirodnih resursa hrvatske države.

U skladu s tako važnom obljetnicom tijekom cijele godine održavana su mnoga predavanja, izložbe, manifestacije, tematske sjednice i druga događanja u znaku toga jubileja. Ovdje ćemo izdvojiti one koji su obilježili 2015. godinu i koje treba svakako spomenuti. U povodu 250. obljetnice organizirane šumarske struke u Republici Hrvatskoj:

- ⇒ u Vojniću je u veljači organiziran popularno-stručni skup »250 godina šumarstva na karlovačkom području« radi popularizacije struke i upoznavanja raznih dobnih skupina s poviješću, sadašnjošću i perspektivama šumarstva
- ⇒ u ožujku je u prostorijama Hrvatskoga šumarskoga društva u Zagrebu održana konferencija za medije povodom proslave 250 godina šumarstva u Hrvatskoj te predstavljen plan događanja u organizaciji Hrvatskoga šumarskoga društva i Hrvatskih šuma d.o.o. za cijelu godinu
- ⇒ u Ogulinu je u prostorijama Gradske knjižnice i čitaonice postavljena izložba fotografija »Šuma okom šumara«
- ⇒ u Klubu znanstvenika Hrvatskoga kulturnoga društva Napredak – Zagreb 31. ožujka održana je tribina »250 godina hrvatskog šumarstva ili kako su nastale naše šume« s predavačem akademikom Igorom Anićem
- ⇒ u Salinovcu je 6. i 7. lipnja održan 1. hrvatski festival kiparenja motornom pilom
- ⇒ u Otočcu i Baškim Oštarijama 12. i 13. lipnja, u organizaciji Hrvatskoga šumarskoga društva i Hrvatskih šuma d.o.o. održana je manifestacija »Dani hrvatskoga šumarstva« koja je obuhvatila natjecanje šumarskih radnika, stručno savjetovanje i druga popratna zbivanja
- ⇒ na Baškim Oštarijama je »u spomen na prošlost Šumarije Oštarije, osnovane 1765. godine kao jedne od triju šumarija u sastavu uprave šuma karlovačkog generalata« postavljena spomen-ploča

- ⇒ u prostorima Knjižnice Vjekoslava Majera te Gradske knjižnice na Starčeviću trgu u Zagrebu je postavljena izložba dječjih likovnih i foto-grafskih uradaka »Pozdravljam te šumo«, posvećena dvjestopedesetoj obljetnici hrvatskoga šumarstva
- ⇒ objavljeno je novo izdanje knjige B. Kosovića »Prvi šumarski stručni opis i nacrt šuma na Velebitu i Velikoj Kapeli od Dalmatinske medje do Mrkoplja i Ogulina«
- ⇒ u Krasnu je u kolovozu održan skup »Šume i šumarstvo krasnarskog područja«, a u listopadu položen vijenac za akademika Milana Anića te na zgradu Šumarskoga muzeja postavljena spomen-ploča svim zaposlenicima Šumarije Krasno
- ⇒ prigodna izložba »250 godina hrvatskoga šumarstva« prikazana je tijekom godine u više gradova i mjesta diljem zemlje, u Salinovcu, Otočcu, Krasnu, Senju i dr.
- ⇒ na Šumarskom fakultetu u Zagrebu u listopadu je upriličena izložba »Šumarske karte i planovi – iz povijesti gospodarenja šumama Hrvatske« na kojoj je izložen izvornik najstarije rukopisne šumarske karte Ličke pukovnije iz 1764–1765. godine.

Središnje manifestacije obilježavanja 250 godina organiziranoga gospodarenja šumama u Hrvatskoj 12. i 13. lipnja u Otočcu i Baškim Oštarijama održane su pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske, a osim ovdje navedenih događaja održane su još brojne druge izložbe, okrugli stolovi, znanstveno-stručni skupovi, dani otvorenih vrata i dr.

Časopis *Nova mehanizacija šumarstva* zajedno s časopisom *Croatian Journal of Forest Engineering* u 2015. godini također je proslavio svoju obljetnicu. Za *Novu mehanizaciju šumarstva* to je 10. godišnjica izlaženja pod sadašnjim imenom, no, uistinu, časopis se nalazi na korak do svoje 40. obljetnice. Naime, prvi broj časopisa koji se bavio jednim užitim područjem šumarstva – šumarskim inženjerstvom objavljen je pod imenom *Mehanizacija šumarstva* još 1976. godine. U razdoblju najintenzivnijega mehaniziranja šumskih radova u Republici Hrvatskoj, 70-ih i 80-ih godina prošloga stoljeća, ovaj je časopis odigrao važnu ulogu u unapređenju svih područja pridobivanja drva: sječe i izradbe, privlačenja i daljinskoga transporta, ali i otvaranja šuma šumskim prometnicama. Časopis je također bio vjerojatno i jedan od najboljih i najdugotrajnijih primjera uspješne suradnje šumarske znanosti koja je u području šumarskoga inženjerstva prevladavajuće bila koncentrirana u četiri katedre Šumarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (danas Zavod za šumarske tehnike i tehnologije), te šumarske operative koja se tada nalazila unutar nekadašnjih šumskih gospodar-

stava, a poslije unutar poduzeća za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u Republici Hrvatskoj »Hrvatske šume«. Zadnji broj *Mehanizacije šumarstva*, nakon određenih teškoća oko objavljivanja, tiskan je 2004. godine, a sljedeće su godine kao njegovi sljednici pokrenuta dva nova časopisa: *Nova mehanizacija šumarstva* i *Croatian Journal of Forest Engineering*.

Od 1976. godine do danas u navedenim su časopisima objavljivane nove spoznaje u području šumarskoga inženjerstva, predstavljani su rezultati istraživanja domaćih i stranih šumarskih znanstvenika i stručnjaka, te su prikazivani i promovirani rezultati razvoja novih šumarskih strojeva. Također se na neki način poticalo, usmjeravalo i javno pratilo uvođenje modernih sredstava i tehnologija rada u hrvatske šume, pridržavajući se sastojinskih i stanišnih uvjeta, ali i smjernica potrajnoga, održivoga i bioraznolikoga gospodarenja šumama na različitim reljefnim područjima Hrvatske. Mnogi šumari praktičari u tom su razdoblju rado čitali, ali i objavljivali vlastite radove u časopisu.

Povodom 10 (39) godina izlaženja časopisa *Nova mehanizacija šumarstva* i *Croatian Journal of Forest Engineering* u Zagrebu i Zalesini je od 18. do 20. ožujka 2015. godine održano međunarodno znanstveno savjetovanje pod imenom »Forest engineering – current situation and future challenges« (»Šumarsko inženjerstvo – sadašnje stanje i budući izazovi«). Savjetovanje je organizirao Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu – Zavod za šumarske tehnike i tehnologije, a suorganizatori su bili Hrvatska komora inženjera šumarstva i drvne tehnologije, Hrvatsko šumarsko društvo, Akademija šumarskih znanosti, Ministarstvo poljoprivrede, Hrvatske šume d.o.o., Hrvatski savez udruga privatnih šumovlasnika te vodeće međunarodne šumarske organizacije – IUFRO i FORMEC.

Cilj je savjetovanja bio predstavljanje rezultata najnovijih istraživanja te razmjena informacija povezanih sa znanstvenim, nastavnim i stručnim radom u području šumarskoga inženjerstva. Na savjetovanju je sudjevalo oko 250 sudionika iz Hrvatske i inozemstva, prikazano je 14 pozivnih referata, a pozvani su predavači bili vodeći domaći i međunarodni znanstvenici i stručnjaci koji se bave problematikom pridobivanja obloga drva, pridobivanja šumske biomase, organiziranja šumskoga rada, otvaranja šuma i mehaniziranja radova u šumarstvu. U sklopu savjetovanja održan je i sastanak uredništva, te domaćih i međunarodnih uredničkih vijeća časopisa u kojima sudjeluju mnoga priznata imena iz područja šumarskoga inženjerstva. Za sudionike je konferencije također organizirana stručna ekskurzija u Zalesinu i Rijeku. Više informacija o samom savjetovanju, kao i sve referate održane na savjetovanju možete pronaći na mrežnoj stranici <http://www.crojfe2015.com>.

Ovom prilikom želimo iskreno zahvaliti vodstvu Šumarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, svim suorganizatorima, donatorima, sponzorima i ostalima koji su pomogli u organizaciji savjetovanja i obilježavanju ove vrijedne obljetnice za naše časopise. Također velika hvala svim izdavačima i suizdavačima, članovima uredničkih vijeća, autorima, recenzentima, čitateljima, sponzorima i mnogim drugima koji su na bilo koji način omogućili respektabilnih 10 (39) godina objavljivanja znanstvenih i stručnih radova u časopisu *Nova mehanizacija šumarstva* koji je time došao na korak do svoje četrdesete godine izlaza.

I na kraju, novosti u djelovanju časopisa koje su spomenute na početku. U 2015. godini prvi je put donesen Pravilnik o uređivanju i izdavanju časopisa *Nova mehanizacija šumarstva*. Pravilnikom su jasno utvrđeni organizacijski ustroj, način imenovanja i rada ustrojbenih jedinica časopisa, izdavačka prava, osnovna programska koncepcija, način uređivanja i izdavanja te financijsko poslovanje časopisa. Definiranjem bitnih čimbenika za časopis u Pravilniku želi se osigurati bolja skrb o časopisu u svim aspektima njegova djelovanja te omogućiti lakše prevladavanje određenih teškoća s kojima se on dosada susretao u svom djelovanju.

Usporedo s donošenjem Pravilnika časopis je dobio i novo Uredništvo. Odlukom Fakultetskoga vijeća Šumarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od 22. listopada 2015. godine imenovano je ovo Uredništvo časopisa:

- ⇒ glavni urednik: izv. prof. dr. sc. Mario Šporčić
- ⇒ odgovorni urednik: dr. sc. Dinko Vusić
- ⇒ tehnička urednica: dr. sc. Andreja Đuka

- ⇒ mladi urednik: dr. sc. Ivica Papa
- ⇒ savjetnici Uredništva: prof. dr. sc. Tibor Pentek i prof. dr. sc. Tomislav Poršinsky (dosadašnji glavni urednici časopisa).
- ⇒ tehničko uredništvo: dr. sc. Matija Landekić, dr. sc. Kruno Lepoglavec, dr. sc. Zdravko Pandur, Matija Bakarić, mag. ing. silv.

Svi su članovi Uredništva svjesni važnosti zadaće i odgovornosti koja im je povjerena. Biti sljednici onih koji su svojim nesebičnim angažmanom u vođenju časopisa osiguravali njegovu prepoznatljivost, uspješnost i neprekinutost izlaza, iznimna je čast i zadovoljstvo, ali i obveza koju se ne smije iznevjeriti.

Na ovom mjestu zahvaljujemo svim urednicima i svim članovima Uredništva, profesorima Stanislavu Severu, Ivanu Martiniću, Dubravku Horvatu, Tiboru Penteku, Tomislavu Poršinskomu, dr. sc. Željku Tomašiću, † Velimiru Igrčiću i drugima koji su dosada, u gotovo četrdesetogodišnjoj povijesti časopisa, gradili njegov ustroj i ugled.

Vjerujemo da će spomenute novosti u djelovanju časopisa, doneseni Pravilnik o uređivanju i izdavanju, zajedno s novoimenovanim Uredništvom, ali i budućim aktivnostima i mjerama unapređenja časopisa, osigurati dodatnu energiju i kakvoću u njegovu radu te tako ostvariti novi zamah u razvoju *Nove mehanizacije šumarstva*.

S nadom u još mnogo lijepih jubileja, srdačno vas pozdravljam do idućega broja.

Mario Šporčić